

Rewitalizacja

w świetle Wytycznych MliR na lata 2014-2020

**Fundusze
Europejskie**
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Definicje i pojęcia: REWITALIZACJA

„Rewitalizacja – to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.”

USTAWA O REWITALIZACJI

„Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.”

Definicje i pojęcia: STAN KRYZYSOWY

to „**stan spowodowany KONCENTRACJĄ NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH** (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), **współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:**

- a. **gospodarczej** (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- b. **środowiskowej** (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, (...) niskiej jakości terenów publicznych),
- c. **przestrzenno-funkcjonalnej** (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, (...)),
- d. **technicznej** (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, (...))”

Definicje i pojęcia: OBSZAR REWITALIZACJI

„OBSZAR REWITALIZACJI – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, (...) na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację.

Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, **lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. (...)**”

Niezamieszkałe tereny przemysłowe (i inne „po-”) mogą być włączone tylko jeśli realizują cele społeczne rewitalizacji.

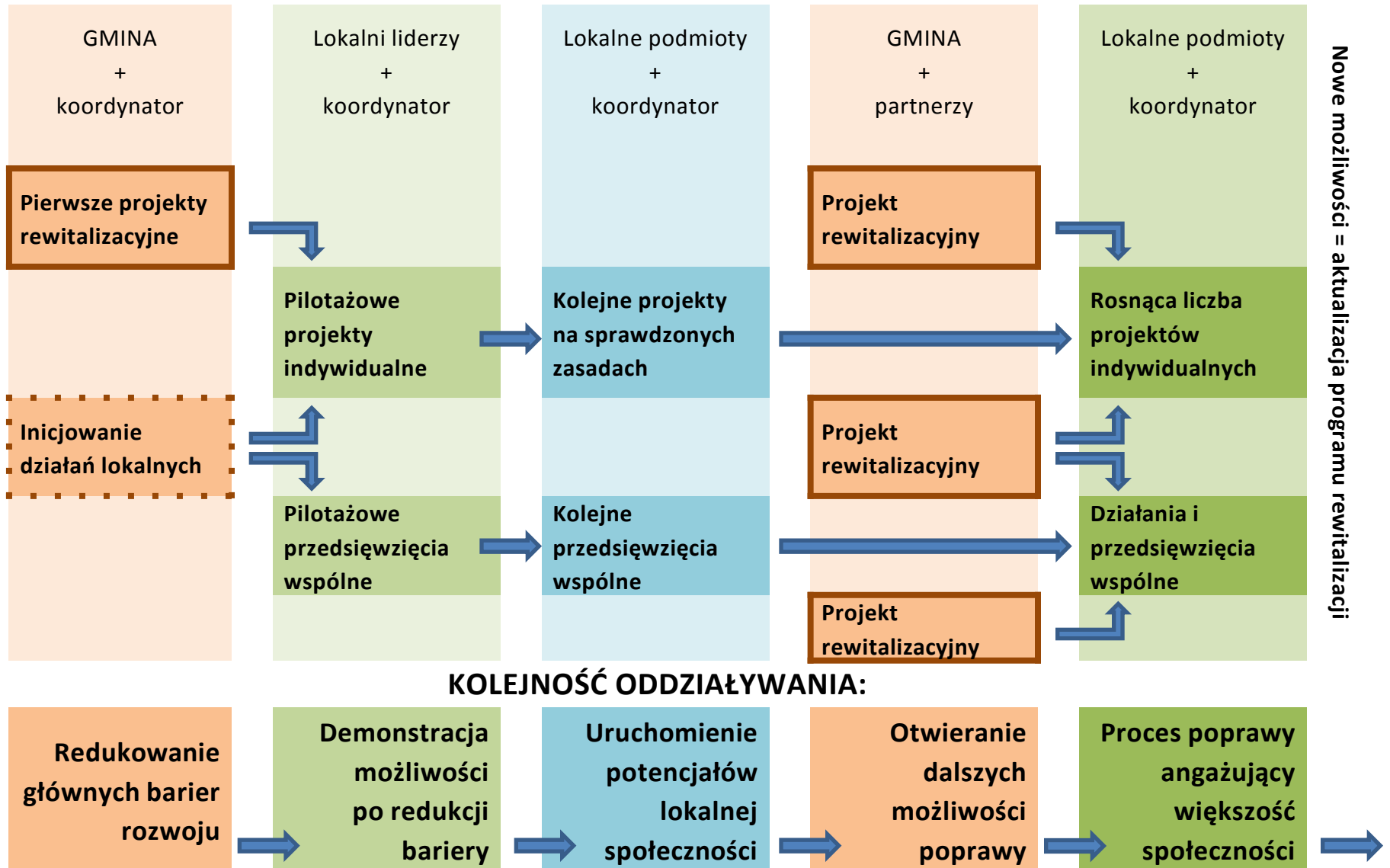
Z Wytycznych i ustawy wynika, że:

1. Rewitalizacja jest **przedsięwzięciem zintegrowanym i partnerskim**, przy czym głównymi partnerami są mieszkańcy i użytkownicy obszaru rewitalizacji (poprzez partycypację)
2. Aspektem wiodącym w rewitalizacji jest **rozwiązywanie problemów społeczności zamieszkującej obszar kryzysowy**, a inwestycje (remonty, modernizacja infrastruktury itp.) są jedynie środkami prowadzącym do tego celu (obok innych metod oddziaływania)
3. Poprawa stanu miasta jest **rezultatem** wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszaru rewitalizacji (nie celem)

FAZY REWITALIZACJI i ich znaczenie

1. **PROGRAMOWANIE** przewidywalność zmian, redukcja poziomu lęku przed zmianami i budowanie nadziei na poprawę
2. **LIKWIDACJA BARIER ROZWOJOWYCH** usuwanie przeszkód zasadniczo ograniczających poprawę (start)
3. **LOKALNE PROJEKTY PILOTAŻOWE** edukacja w działaniu i pokazanie możliwości zmian, wiarygodność
4. **KUMULACJA PROJEKTÓW LOKALNYCH** stopniowe osiągnięcie „masy krytycznej” zmian podstawowych, stopniowe uniezależnianie od wsparcia, wzrost aspiracji
5. **AKTUALIZACJA** (drugi/trzeci/ ... cykl zmian) otwarcie na otoczenie i zdjęcie odium „zaklętego rewiru”
6. **stopniowe WYGASZANIE PROGRAMU** = normalność

Schemat procesu wdrażania rewitalizacji

Dlaczego „rynek” nie wystarczy? Istota wsparcia publicznego

- znikomy potencjał ekonomiczny społeczności „wykluczonych” stawia je poza obszarem zainteresowania podmiotów gospodarczych
- systemowy konflikt interesów pomiędzy samorządem a „rynkiem”, wynikający z wybiórczego doboru klientów spośród obywateli (wykluczona „reszta” jest zbyt duża, zarówno pod względem liczby osób jak i zajmowanego przez nich obszaru – nie do przyjęcia dla demokracji lokalnej)
- długotrwały proces zwrotu kosztów inwestycji i wysokie ryzyko
- niedostateczne rozeznanie potrzeb lokalnych przez biznes (nisza)
- lokalny kapitał społeczny jest nastawiony na przetrwanie w niedostatku, wymaga „przekierowania” na rozwój
- „rynek” powróci, jak już będzie lepiej

Dlaczego wymiar społeczny i partycypacja?

- **dla zredukowania zagrożenia wzrostu patologii i skali uzależnienia rodzin od pomocy społecznej**
- **dla redukcji nierówności społecznych (i ew. konfliktów)**
- **dla dystrybucji wsparcia publicznego w społecznościach marginalizowanych, stosownie do potrzeb, niemożliwych do określenia w ramach rozeznania rynkowego**
- **dla uruchomienia motywacji do zmian w obszarach i społecznościach trwale pozbawionych nadziei**
- **dla zredukowania publicznych kosztów zmian, dzięki zaangażowaniu zmotywowanych lokalnych partnerów i skoncentrowaniu na działaniach potrzebnych**

ZPORR i 2007-2013

- konkursy na projekty
- odrębnie EFRR i EFS
- LPR jako „menu” dopuszczające projekty do konkursu
- dominacja projektów własnych JST
- efekt „wyspowy” – brak synergii i stymulacji procesu poprawy
- przydatny dla likwidacji barier rozwojowych

2014-2020

- program rewitalizacji jako narzędzie zarządzania procesem i uzasadnienie dla wsparcia publicznego
- połączenie EFRR i EFS (+ in.)
- procedury pozakonkursowe i konkursowe (preferencje)
- instrumenty finansowe, przedsięwzięcia zintegrowane i PPP (ustawa: SSR)
- szansa na stymulowanie współpracy podmiotów lokalnych i synergii

Dziękuję za uwagę

ewa.kipta@lubelskie.pl

tel.: 662 015 241

**Fundusze
Europejskie**
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

